

CZERWIEC

Kalendarium czerwiec 1981

1

- W Warszawie w hali garażowej Batalionu Pogotowia i Patroli Zmotoryzowanych Komendy Stołecznej MO przy ul. Stalingradzkiej zbiera się na spotkaniu założycielskim ok. tysiąca milicjantów z większości jednostek milicyjnych kraju. Powołany zostaje [Komitet Założycielski](#) Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej reprezentujący milicjantów z 35 województw. Przewodniczącym Komitetu zostaje , wiceprzewodniczącymi: E. Szybka i K. Kolinka. 6 VI W. Mikusiński zrezygnuje z funkcji przewodniczącego, zastąpi go Ireneusz Sierański.

2

- W Krośnie obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Krośnieńskiego (pierwsza tura), zrzeszającego ok. 76 tys. członków Związku. Druga tura I WZD odbyła się 19 VI, Wybrano 45-osobowy Zarządu Regionu z przewodniczącym Zygmuntem Zawojkim. 24 VI na posiedzeniu ZR wybrano Prezydium w składzie: Z. Zawijski, Zygmunt Błaż – wiceprzewodniczący, Piotr Kaczmarczyk – wiceprzewodniczący, Józef Kinel – sekretarz, Sławomira Leśniak – skarbnik, Stanisław Feruś – rzecznik prasowy, Józef Szul – kierownik Biura Interwencji, Adam Jaźwiecki, Władysław Kinel, Anna Krzanowska oraz Jarosław Waszczuk.

3

- W Łodzi ukazuje się 1. numer „Żywią i Bronią” – pisma NSZZ RI „Solidarność”. Redaguje zespół w składzie: Wojciech Bartnik, Andrzej Bogdański, Dariusz Drewnicz, Krzysztof Jachmann, Krzysztof Marszał, Zbigniew Dominiak, Henryk Tomczak.

4

- W Ostrowie Wielkopolskim obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” województwa kaliskiego (pierwsza tura). W zebraniu nie uczestniczą delegaci z Jarocina, Pleszewa i Sycowa. MKZ Pleszew zgłosi akces do nowo tworzonego regionu 17 VI, Syców – 26 VI. Druga tura I WZD odbędzie się w Kaliszu 30 VI i 1 VII. Ustalono nazwę i siedzibę Regionu: Wielkopolska Południowa, z siedzibą w Kaliszu. Przewodniczącym Zarządu Regionu wybrano Zygmunta Rolicza, zastępcami - Antoniego Pietkiewicza i Bogusława Śliwę.
- W Białymstoku obraduje pierwsza tura I Walnego Zebrania Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Białystok z udziałem 275 delegatów (na 310 wybranych) reprezentujących 112 tys członków Związku, zrzeszonych w 527 organizacjach zakładowych. Podczas drugiej tury 25-26 VI wybrano Zarząd Regionu: przewodniczący – Stanisław Marczuk, zastępcy przewodniczącego – Jerzy Rybnik, Bernard Bujwicki, Michał Pietkiewicz, członkowie Prezydium: Kazimierz Kamiński – sekretarz, Jerzey Chmielewski, Marian Czaczkowski, Stanisław Guzowicz, Roman Wilk, Edward Łuczycki, Zenon Biender, Marek Depczyński, Jerzy Pianko, Zbigniew Gordon, Leopold Stawecki.
- W Bydgoszczy obraduje Krajowa Komisja Porozumiewawcza, która zapowiada na 11 VI 2-godzinny strajk ostrzegawczy w czterech regionach w proteście przeciw niewyjaśnieniu, wbrew ustaleniom porozumienia warszawskiego z 30 IV, sprawy bydgoskiej.

4-5

- W Kuźnicach Świdnickich obraduje V Krajowy Zjazd Biur Interwencyjnych zorganizowany przez MKZ NSZZ „Solidarność” Wałbrzych. Dyskusji przewodniczy Zbigniew Romaszewski z MKZ Mazowsze.

5

- KC KPZR wystosowuje list do KC PZPR:

[...] Niekończące się ustępstwa wobec sił antysocjalistycznych i ich żądań doprowadzają do tego, że PZPR krok za krokiem ustępuje pod naciskiem wewnętrznej kontrrewolucji, opierającej się na poparciu ze strony imperialistycznych ośrodków dywersji. Obecna sytuacja jest nie tylko niebezpieczna, ale wręcz doprowadza kraj do punktu krytycznego, innej oceny dać nie można [...].

List ten zostanie opublikowany w prasie 11 VI.

- Delegacja NSZZ „Solidarność” z Lechem Wałęsą na czele bierze udział w konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie.
- Z dwutygodniowa wizytą do Polski przybywa laureat literackiej Nagrody Nobla Czesław Miłosz.

5-9

- W Szczecinie, w klubie Korab, obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu [Pomorze Zachodnie](#) (pierwsza tura). 465 delegatów reprezentuje ok. 353 tys. członków Związku, zrzeszonych w 891 organizacji zakładowych. Wybrano 52-osobowy Zarząd Regionu z przewodniczącym Marianem Jurczykiem, wiceprzewodniczącymi: Aleksandrem Krystosiakiem i Stanisławem Wądołowskim. Sekretarzem Stanisławem Kocjanem, członkami Prezydium: Przemysławem Fenrychem, Kazimierzem Kostrzewskim, Janem Nowakiem, Janem Tarnowskim, Mieczysławem Ustasiakiem, Ewarystem Waligórskim i Grzegorzem Olejnikiem. Druga tura I WZD odbywa się 13-17 VII.

6

- Wicepremier Mieczysław F. Rakowski, przemawiając w Bydgoszczy, mówi m.in.:

[...] W Polsce na porządku dziennym stoi zagadnienie władzy [...] ludowej. Ta władza jest zagrożona, zagrożony w związku z tym jest byt państwowy Polski Ludowej. [...] Limit rozsądnych kompromisów stosowanych przez władzę ludową, przez PZPR, w nadziei, że będą one rozumiane jako chęć ustanowienia partnerskich stosunków został całkowicie wyczerpany.[...]

6-8

- W Koninie obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Konińskiego. Zostaje wybrany 44-osobowy Zarząd Regionu z przewodniczącym Ryszardem Stachowiakiem oraz Prezydium ZR w składzie: Tadeusz Buszkiewicz, Bronisław Janeczek, Zbigniew Jachimski (wiceprzewodniczący), Z. Ładosz (wiceprzewodniczący), Zbigniew Malida, Z. Okoński, M. Rogacki (sekretarz), Maria Zajbel, Marian Ludwiczak, Jerzy Żurawiecki, Bogdan Naparty, Władysław Jamrozik, oraz 15-osobowa Komisja Rewizyjna.

7

- Z powodu powtarzających się w wielu miastach aktów niszczenia pomników ku czci armii sowieckiej grupa 24 intelektualistów wydaje oświadczenie:

[...] Nie znamy grup, liczących się w opinii społecznej, które by mniemały, że korzystne dla Polski może być napięcie między nami i naszymi sąsiadami, które by pochwały jakiegokolwiek nieprzyjazne gesty wobec Związku Radzieckiego, które by dążyły do zerwania przez Polskę obowiązujących ją sojuszy. [...]

- Oświadczenie podpisują m.in. , Stefan Bratkowski, Aleksander Gieysztor, W. Markiewicz, Karol Małcużyński, Tadeusz Mazowiecki, Henryk Samsonowicz, Jan Strzelecki, Jan Józef Szczepański, Andrzej Wajda, Klemens Szaniawski.

8-9

- W Warszawie odbywają się rozmowy przedstawicieli rządu z grupą roboczą KKP i ekspertami na temat incydentu w Bydgoszczy 19 III; przedstawiciele „Solidarności” domagają się wyświetlenia mechanizmów, które doprowadziły do decyzji o interwencji sił porządkowych.

9

- Zarejestrowany zostaje NSZZ Indywidualnych Rzemieślników „Solidarność” - pierwszy w PRL związek zawodowy pracodawców. Przewodniczącym Komisji Założycielskiej jest Jerzy Rogala-Lewicki, wiceprzewodniczącym - Tadeusz Nowak, sekretarzem - Ryszard Nowak, członkowie: Janusz Kołodziejcki, Kazimierz Seklecki. Na około 240 tys. zarejestrowanych w Polsce rzemieślników deklaracje członkowskie złożyło kilkanaście tysięcy osób. Oddziały Związku działają we wszystkich województwach.
- Zarejestrowana zostaje Konfederacja Autonomicznych Związków Zawodowych.
- Ukazuje się 1. numer „Informatora” – pisma Biura Informacyjnego Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność”. Redakcję tworzą: Maciej Sobieraj, Janusz Staworko, Wojciech Samoliński, S. Wilkuś, K. Imbierowicz, E. Włodarczyk, Z. Kańkowska, Z. Bocian, M. Zieniewicz, E. Skiba, W. Jackson, S. Teleon, E. Iracka, J. Olejniczak, B.J. Wesołowski, R. Jankowski, K. Wojnowska, S. J. Królik, T. Białopiotrowicz. Do 13 XII 1981 ukaże się 147 numerów pisma.

9-10

- Obraduje XI Plenum KC PZPR. Dotychczasowa polityka kierownictwa partii zostaje poddana ostrej krytyce.

Andrzej Żabiński, I sekretarz KW w Katowicach: [...] *Nie mamy szansy na porozumienie ze zdecydowanym przeciwnikiem, na kompromis z zajadłym wrogiem socjalistycznego ustroju, zgodnie z niezmiennie aktualną leninowską tezą „kto kogo”.*

Tadeusz Grabski, sekretarz KC: *Wobec sytuacji, jaka wytworzyła się w partii, jak i grożącego naszemu narodowi niebezpieczeństwa, pragnę odpowiedzieć na postawione pytanie – czy członkowie Biura Politycznego są zdolni do wyprowadzenia kraju z kryzysu politycznego w składzie obecnym, pod kierownictwem I sekretarza, tow. Kani? Takiej możliwości nie widzę.*

Stanisław Kania proponuje głosowanie nad wotum zaufania dla Biura Politycznego. W głosowaniu KC odrzuca jednak tę propozycję. Z przemówienia końcowego I sekretarza:

[...] *Będziemy czynić wszystko, żeby nasza partia odzyskiwała swą sojuszniczą wiarygodność wobec bratniej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, wobec innych bratnich partii krajów socjalistycznych, wobec całego światowego ruchu komunistycznego. [...] Wierzę, że wyjdziemy z kryzysu, że stanie się tak za sprawą działania i walki naszej partii na drodze politycznej konfrontacji, konfrontacji prowadzonej własnymi siłami. [...]*

10

- Komitet Założycielski Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej składa w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie Statut wraz z wymaganymi dokumentami w celu zarejestrowania Związku. Rozprawa rejestracyjna zostaje wyznaczona na 25 IX, jednak 22 IX Sąd zdecydował o zawieszeniu postępowania rejestracyjnego do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, czy funkcjonariusz MO jest pracownikiem w rozumieniu obowiązującej wówczas ustawy o związkach zawodowych.

11-17

- Lech Wałęsa odwiedza Warszawę, Lublin, Chorzów, Jastrzębie, Opole, Wrocław i Poznań. Wszędzie odbywają się wielotysięczne wiece.

12

- W Częstochowie obraduje pierwsza tura I Walnego Zebrania Delegatów Regionu Częstochowskiego. 635 delegatów (z 697 wybranych) reprezentuje ok. 130 tys.

członków Związku. Druga tura odbędzie się 20 VI. Przewodniczącym Zarządu Regionu wybrano Zbigniewa Kokota, wiceprzewodniczącymi: Henryka Dyińskiego i Jerzego Kleina; w skład Prezydium ZR weszli: Krystyna Biało, Stanisław Cichoń, Ryszard Dylczyk, Bogumił Gospodarek, Andrzej Jankowski, Jarosław Mszyca, Andrzej Okularczyk, Marek Pytel, Jacek Tomczyk, Zbigniew Tondel i Anna Woźnicka. 24 VIII obraduje nadzwyczajna tura I WZD.

- W Lublinie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbywa się spotkanie Czesława Miłosza z wykładowcami Wszechnicy Robotniczej „Solidarności”. W spotkaniu wzięli udział [Lech](#) Wałęsa.

12-13

- W Koszalinie obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Pobrzeże (pierwsza tura). Druga tura odbyła się 3-7 VII. Wybrano Zarząd Regionu z przewodniczącym Pawłem Michalakiem.

13

- W Lublinie dochodzi do zbezczeszczenia pomnika armii sowieckiej. Przebywający w mieście Lech Wałęsa określa incydent jako prowokację i z grupą działaczy „Solidarności” czyści monument.

13-14

- W Warszawie, w gmachu Politechniki Warszawskiej, obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze (pierwsza tura). Druga tura odbyła się w dniach 27-28 VI. Wybrano 65-osobowy Zarząd Regionu ze Zbigniewem Bujakiem. na czele. W pierwszych dniach lipca zostaje wybrane Prezydium ZR, do którego wchodzi: oprócz przewodniczącego dwaj jego zastępcy - Seweryn Jaworski i Wiktor Kulerski, sekretarz - Tadeusz Kłopotowski, skarbnik - Mirosław Odorowski, oraz Tadeusz Matuszyk, Henryk Wujec, Stanisław Rusinek, Piotr Szczepański, Krzysztof Łypacewicz, Zbigniew Romaszewski i Eugeniusz Kościanek. Rzecznikiem prasowym ZR zostaje Janusz Onyszkiewicz.

13-15

- W Zielonej Górze obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Zielona Góra (pierwsza tura). 270 delegatów reprezentuje 152 tys. członków Związku,

zrzeszonych w 630 organizacjach zakładowych. Druga tura odbyła się 30 V. Wybrano 40-osobowy Zarząd Regionu z przewodniczącym Mieczysławem Oszmianem. 22 VI na pierwszym posiedzeniu ZR wybrano Prezydium, do którego wchodzi: M. Oszmian – przewodniczący, trzech wiceprzewodniczących – Jan Maszewski, Jan Papina i Leon Mitura, oraz Tadeusz Latko, Zbigniew Mrowiec, Kazimierz Nowak, Edward Krzycki, Jan Kudła, Andrzej Perlak, Marian Podsada.

15

- Przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie rozpoczyna się proces przywódców Konfederacji Polski Niepodległej – Leszka Moczulskiego, Romualda Szeremietiewa, Tadeusza Stańskiego i Tadeusza Jandziszaka, oskarżonych o przygotowania do obalenia przemocą ustroju PRL.

16

- W Żyrardowie nieznani sprawcy oblali farbą pomnik żołnierzy sowieckich znajdujący się na miejscowym cmentarzu.

17

- Przebywający w Polsce Czesław Miłosz spotyka się z załogą .
- Nieznani sprawcy oblali farbą pomnik żołnierzy sowieckich w Nowym Sączu.

20-21

- Odbywa się pierwsze ogólnopolskie spotkanie niezależnych wydawnictw, w którym udział biorą: [ABC](#) (Kraków), Alternatywy (Gdańsk), 3 Maja (Warszawa), Krąg (Warszawa), Młoda Polska (Gdańsk), Spotkania (Lublin-Kraków-Warszawa), NOWa (Warszawa). Zebrani powołują biuro informacji wydawniczej o przygotowywanych do druku tytułach, przyjmują jednolitą zasadę ustalania cen książek, dyskutują problemy związane z prawem autorskim i wydawniczym oraz wydają Oświadczenie w sprawie projektu ustawy o cenzurze.
- W Warszawie obraduje I Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” Indywidualnego Rzemiosła. Zostaje powołany Tymczasowy Komitet Koordynacyjny jako kolegialny organ kierowniczy, bez przewodniczącego, oraz przyjęty Statut Związku.

25

- Ciąg dalszy negocjacji Prezydium KKP z wicepremierem Mieczysławem F. Rakowskim na temat kształtu ustaw o związkach zawodowych, cenzurze i samorządzie pracowniczym.
- W Radomiu i Ursusie odbywają się obchody 5. rocznicy protestu robotniczego w Czerwcu 1976.

26-28

- W Olsztynie obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Warmińsko-Mazurskiego (pierwsza tura). 351 delegatów (na 440 wybranych) reprezentuje ponad 155 tys. członków Związku. Wybrano Zarząd Regionu z przewodniczącym Mirosławem Krupińskim. Podczas drugiej tury - 17 IX, zostaje przyjęta regionalna Uchwała Programowa. W skład Prezydium ZR wchodzi: Andrzej Bober, Stanisław Mackiewicz i Michał Powroźny - zastępcy przewodniczącego, Grażyna Langowska - rzecznik prasowy, Edmund Łukomski - skarbnik, L. Lechowski - sekretarz, oraz Waldemar Niczyporowicz, A. Żurawek, Józef Gołębiowski i Tadeusz Kurpiewski.

27

- W sali Filharmonii Rzeszowskiej obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Rzeszowskiego (pierwsza tura). 491 delegatów (z 573 uprawnionych) reprezentuje ok. 240 tys. członków Związku. Druga tura odbyła się 10-13 VII. Wybrano 60-osobowy ZR z przewodniczącym Antonim Kopaczewskim. 20 VII na pierwszym posiedzeniu ZR wybrano Prezydium w składzie: przewodniczący - A. Kopaczewski, wiceprzewodniczący - Zbigniew Bortnik i Tadeusz Sowa, sekretarz - Stanisław Alot, członkowie - Kazimierz Bogaczewicz, Władysław Chruszczyk, Marian Hady, Tadeusz Kensy, Stefan Rączy, Andrzej Stachowicz, Zbigniew Sieczkoś, Paweł Szałaj, Jarosław A. Szczepański. Podczas trzeciej tury - 29-30 VIII, podjęto uchwałę o przyłączeniu MKZ Jarosław do Regionu Rzeszowskiego.

27-28

- W Poznaniu odbywają się obchody 25. rocznicy Czerwca '56. Po uroczystych mszach św. i poświęceniu zakładowych sztandarów „Solidarności” odsłonięte zostają tablice pamiątkowe: na budynku Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego, przy bramie ZNTK, przy bramie głównej HCP, przed Fabryką Lokomotyw i Wagonów (W-3) HCP, przy

ul. Romka Strzałkowskiego i na budynku szpitala im. Franciszka Raszei. W głównej uroczystości odsłonięcia (przez Stanisława Matyję i Annę Strzałkowską) i poświęcenia Pomnika Czerwca '56 na pl. A. Mickiewicza uczestniczy około 200 tys. osób. Autorem scenografii jest artysta plastyk Wojciech Miller, oprawę poetycką przygotował Lech Raczak, dyr. Teatru Ósmego Dnia, z udziałem aktorów Teatru recytujących wiersze Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza i poetów Nowej Fali. Mszę św. u stóp pomnika koncelebruje abp Bronisław Dąbrowski.

- Z przemówienia Lecha Wałęsy: [...] *Nie pozwólmy się podzielić, nie pozwólmy się poróżnić, nie pozwólmy szukać „sił antysocjalistycznych”, „kontrrewolucyjnych”, „warcholstwa i chuligaństwa”. [...] Świat pracy to nie kontrrewolucja [...], tylko uczciwość i prawda. [...]*

29-30

- We Wrocławiu obraduje I Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk, którego obszarem zostają objęte województwa: legnickie, wałbrzyskie, wrocławskie, oraz ziemie: bolesławiecka, brzeska, turowska, kamiennogórska, krotoszyńska, nowosolska, sycowska i zgorzelecka. Delegaci reprezentują ponad 900 tys. członków Związku. Wybrano Zarząd Regionu z przewodniczącym Władysławem Frasyniukiem oraz zastępcami: Jerzym Szulcem, Ryszardem Sawickim, Piotrem Bednarzem, Januszem Winnikiem.